

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati jutro.

Austro-ugarski ratni izvještaji.

Beč, 6. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Bojna skupina bojne fronte feldmaršala poručnika nadvojvode Karla Franje Josipa: U području Capula izjavilo se je mnogo ruskih napada. Na jugu Jablonice i Tartarova napreduju austro-ugarske i njemačke čete uz žestoko neprijateljsko opliranje.

Vojska je generala pukovnika Kövessa uzbuja na jugozapadu od Djelatina jake ruske provale. Dalje prema sjeveru nema osobitih događaja.

Hindenburgova bojna fronta: Kod Zalašča bježe na zapadnim obroncima Seretove doline ogorčeni i vrlo promijenjeni boj.

Savenciški su čete pod generalom Fathom uhvatile u već pobjedonosno dovršenoj bojnom kod Zareča, južno od Stobihve, 4 ruska časnika i 300 ljudi, te su zaplijenile 5 strojnih pušaka.

Talijanski bojište.

Na sočkoj fronti trajala je dalje nesmanjenom žestinom jaka topovska vatra protiv goričkog mostobrana i doberdopske visoravn. Bile su susbitne pojedine navale protiv naših položaja na Istoku od Redipuglije i kod Selca. Od jučerašnjeg je opstreljavanja morao grad Gorica mnogo da trpi; bolnica je milosrdne braće bila porušena punim hicem; više je osoba ubijeno.

Na istočnoj tirološkoj fronti nalaze se naši visoki položaji u kraju kod Panegvegija trajno pod žestokom topovskom paljbom. Razne su se provale talijanskih batallijuna izjavile s najžešće neprijateljskim gubicima. Na jugu od Sugasne doline uhvatili smo kratkom provalom naših odjeljenja 2 časnika i 76 vojnika i zaplijenili smo 5 strojnih pušaka.

Jugoslono bojište.

Nema ništa važna.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hüfer, podmaršal.

Događaji na moru.

Beč, 6. (D. u.) 5. o. m. popodne letio je neprijateljski zrakoplov, što je dolazio iz jugozapada, držeći se u velikoj visini, prema otoku Visu. U blizini je otko paogoreći u more, te je potonuo. Brodovljeg torpednjaka, koje je bilo odmah na mjestu nije moglo više da izvadi više od nešto podrtina, među njima ostatke zrakoplovske omota i njezinu za spasavanje. Pored dugog traženja nije se moglo pronaći i spasiti nikoga od posade.

Vodstvo c. kr. mornarice.

Njemački ratni izvještaji.

Berlin, 6. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Bojevi kod Pozieres traju dalje. U večer se je izjavio neprijateljski djelomični napadaj kod šume Fourcaux i tik sjeverno Somme. U području Moze jaka topovska djelatnost. Vrše se ogorčeni pješadijski bojevi za nekadašnju utvrdu Thiaumont. Broj zarobljenika u području Fleury porasao je na 16 časnika i 576 momaka. U šumi Chapitre smo jučer ponovno uznapredovali. Tu smo zarobili 3 časnika i 127 neranjenih momaka. Sastrijelili smo 2 neprijateljska jela.

Istočno bojište.

Hindenburgova fronta: Očistili smo od neprijatelja zapojednutu pješčanu prud južno Zarszeze, na Stohodu. Neprijateljski napadaji bijahu susbiti, zarobljeno 4 časnika i 300 momaka te zaplijenjeno 5 strojnih pušaka. Kod sjeverozapadno Zalacsa su Rusi došli na zapadni brjieg Sereta.

Fronta nadvojvode Karla: Kod Bothmerove su se vojske vršili pretoplijski bojevi bez osobite važnosti. Uspjehi njemačkih četa u Karpatima su porasli.

Balkansko bojište.

Nema osobitih događaja.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaji.

Carigrad, 6. (D. u.) Glavni stan javlja: Kaukaska fronta.

U središtu ponovne ruske navale na naše položaje, koji se prostiru u crti, stono teče 22 kilometra zapadno od Erzinjana do 14 kilometra zapadno od Kilkitte po prilici u sjevernom smjeru te imadu frontu oko 60 kilometara široku. Borba je bila na nekim odsječcima ogrorčena. Napadajemo smo pomoću bajneta ponovno osvojili dio položaja, u koje je neprijatelj pošio bilo za rukom doprijeti. Na lijevu krilu ništa osobita.

Egipska fronta.

Dne 3. augusta zaposele su naše promaknute čete crtu Elb en Elrabir-Katia-Abutel i dole u dotjecaj s izvidničkim odjelima sve do okolice Romani, 8 kilometara sjeveroistočno od Katia. Istočno od Sueza došlo je do manjeg okršaja između jedne naše predastraže i neprijateljskog konjaničkog odjela.

BRZOJAVI.

Oborena neprijateljska zračna letjelata.

Berlin, 6. (Wolffov ured.) Jučer prije podne izazvano bježe blizu flandrijske obale jedno neprijateljsko ratno letjelo po našem jednom pomorskom letjelu iz poduljeg proganjanja na mejan, oboreno i potpuno uništeno. Time je pomorski poručnik Bonisch uništio četvrto neprijateljsko letjelo, iz pomorskog je letjelata prisilio prije nekoliko dana drugoga jednoga protivnika dobro pogodjenim hicem iz strojne puške, da se je morao spustiti neposredno iz neprijateljske bojne crte.

U Crnomu moru.

Budimpešta, 5. Prema nekoj vijesti iz Bukaresta pripisao je iz Carigrada pred nekoliko dana u luku Konstanca grčki parobrod „Kerkere“, za kojega se već 10 dana nije ništa znalo. Parobrod su proganjale ruske ratne ladje. Bježeći pred ruskom podmornicom nasukao se je u blizini Servesa. Mornari su na ladjici doplovlili u Mediju, gdje su zahtijevali pomoć. Poslije dva dana pripisao je carigradski parobrod „Stambul“, koji je oslobođen nasukani parobrod.

Amerikanski parobrod „Letimbro“ potopljen po podmornici

Washington, 6. (Reuter.) Amerikanski su konzuli u Italiji primili letku, da ispituju prilike, pod kojima bje parobrod „Letimbro“ potopljen po podmornici.

Italija otkazala trgovački ugovor sa Njemačkom.

Lugano, 5. Otkaz trgovačkog ugovora sa Njemačkom sa strane Italije, kojega je talijansko novinstvo po nalogu cenzure dosada posve prešutlo, biva tek sada nagoviješten kao novost. Mi smo otkaz izričito naveli već pred više sedmica u našem dopisu o poštenju talijansko-njemačkih odnošaja. Uostalom dospjeva otkazni rok i prema ugovoru koncem godine 1916. Talijansko novinstvo tučati tu činjenicu na sljedeći način: Italija je otkazom opeta došla do gospodarske slobode gibanja, koju je trebala razumjeti na zaključke pariške konferencie, te daje razmišljati, da će gospodarskim mjerama protiv Njemačke slijediti i vojnike. Konačno nastoji da prikaže posljednje, gospodarske mjere Njemačke protiv Italije kao odmazdu za otkaz trgovačkog ugovora, dok u istini nije ništa drugo nego odgovor na mjere, koje je Italija proli ugovoru poduzela.

Ruski odgovor na prosvjed Švedske.

Stockholm, 5. Odgovor je ruske vlade na švedski prosvjed glede njemačkih parobroda „Lissabon“ i „Worms“ sad ovamo stigao.

Preduzetom prijeh odaslanju prosvjeda istragom ustanovljeno je za švedsku vladu, da su brodovi bili uhvaćeni u švedskim visokim vodama. „Worms“ je ispuštie čamac za spasavanje, u kojem je 13 ljudi stiglo na obalu. Rusi su nagodili da osujete pucanjem iz karabinka; da li su hici bili oštri i upereni protiv čamca za spasavanje, nije se moglo ustanoviti. Poslika se je „Lissabon“ dovezla u čamcima za spasavanje do kopna. Nasuprot su Rusi odveli sa sobom 27 ljudi od posatke „Wormsa“, među njima i kapetana te švedskog pilota.

Ruska je vlada dne 16. julia saopćila, da je bio zatražen od dotičnoga zapovjednika izvještaj. U odgovoru, koji sad predreži, navajda se onaj izvještaj, prema kojemu su bili parobrodi napadnuti, a čamci za spasavanje progonjeni izvan propisne granice od tri milje. No ipak se dopuštaju mogućnosti, da su promašeni hici zašli u švedske vođe. Takodje se tvrdi, „da se je poslika „Wormsa“ i „Lissabona“ krtila slušati ruske ladje, da je parne kotlove ispraznila i strojeve oštetila, što se sve uzima kao znak za to, e si je posatka bila svjesna, da se nalazi izvan švedskih voda. Ruska se vlada žali, što su pro-

mašeni hici pogodili švedsko vodeno područje. Vrhovni je zapovjednik mornarice Istočnog mora ukorio odgovornog časnika, a svi su časnici ruske mornarice primili nalog, da izbjegavaju povjedu švedske neutralnosti.

Iza predanog je prosvjeda švedska vlada nakon dužnih preslušanja iz Rusije povrativšeg se pilota kao i svjedodžbama osoba sjvetionika i ostalih pilota na licu mjesta, nadalje nakon preslušanja švedskog kapetana Bonneviaera, koji se je nalazio na „Lissabonu“, saznila, da je se napadaj bio pod švedskim vodama. Dopisivanje o tome nije još dovršeno. Glede torpedovanja parobroda „Syria“ pokušaja torpedovanja „Elbe“ ima se skorašnjih dana očekivati povoljan ruski odgovor.

Revolucionarne prijetnje u Italiji.

Zürich, 5. Sa veoma dobro upućene talijanske strane javljaju listu „Neue Zürcher Zeitung“: Uslijed mjera, koje su poduzele njemačke banke proti talijanskim podanicima, postala je narodu, koji se je zasitio već rata, ponovno jaana katastrofalna mogućnost rata i sa Njemačkom. Time je još više znatno uplamtio bijes puka proti ratu. Revolucionarno je raspoloženje postalo tako glasno, e je ministarstvo vijede od 18. julia našlo za shodno, da ustanovi novinarski odbor, koji bi imao zadaću miriti puk. Uslijed intenzivne propagande socialista i uslijed žrtva na fronti je međutim raspoloženje među masama preteelo takova maha, da se može ovdje očekivati čuti mnjenje, kako mora doći do revolucije, ako ne bude vojnih uspjeha. Vojnici nastoje na kojekakove načine, da izbegnu vojnoj svojoj dužnosti. Značajna je uga zгода: 70 bi momaka moralo iz tvrdjave Gaeta na frontu. Od toga su 42 njih uskoćila. Seosko pučanstvo bihtu takove bijeske.

Oprijeke između Engleske i Rusije radi Perzije.

Frankfurt na Majni, 6. (D. u.) „Frankfurter Zeitung“ prima iz Carigrada: Prema povjerljivim vijestima pojavile su se različite oprijeke u mlinjuju između Engleske i Rusije glede Perzije. Kratko vrijeme iz kapitulacije generala Townsenda namignula je Engleska u Petrogradu, kako je njezina Čvrsta želja, da se povuku rusce čete iz južne Perzije, gdje imade Engleska svoj uplivi pojas. Sasonoj se na to privolio uza sav veliki otpor sa ruske vojničke strane izanajprije nekako oklijevajući, a konačno bez ikakvih obzira. Stirmjer je uzastopao iz Sasonova pada, da osujeti izvedenje Sasonovog obćenaja. Nije neki slučaj, što je englesko poslanstvo u Teheranu prije nekoliko sedmica po prvi put prenijelo svoje letno sjedište u Ispahan.

Rusko spletkarenje u Rumunskoj.

Budimpešta, 4. Bukareštinski „Politique“ piše, da vodi Rusku propagandu u Rumunjskoj u prvij vrsti ruski poslanik, što da je za Britanu stvorilo neugodan položaj. Drugo je središte agitacije u Reni, gdje podržava ruski amidl Visolkin neposredne svrze sa ruskim unitonističkim društvom, koje otvoreno zahtijeva rumunjsku vojničku akciju. Visolkin šalje Take Jonescu odlučne upute, te s druge strane navajuje putem skupine Filipescu na rusoga poslanika Poldek-kovskija, pošto smatra njegovu politiku prema rumunjskoj vladi za vrlo mlitavu. Reni i Galac jesu središta ruskog djelovanja. Tu se za federalista kuje oružje, kojim se oni bore protiv odgovornih ličnosti.

Englesko izvješće iz Casementovog smaknuća.

London, 6. (D. u.) Službeni izvještaj izdan iz Casementovog smaknuća kaže, da je vlada došla nakon rasprave u posjed dokaznih sredstava, da je Casement sklopio s njemačkom vladom ugovor, koji je izričito određivao, da je irska brigada, što ju je Casement nastojao da sastavi od zarobljenika, imala biti upotrebljena u Egiptu.

Poljski činovnici.

Stockholm, 4. Riječ saopćuje, da ministarstvo za unutrašnje poslove proučava pitanje, kako bi na odgovarajuća mjesta unutrašnje Rusije namjestila činovnike, koji su prije služili u poljskim gubernijama. Predlog je u svezi sa zaključcima o budućoj organizaciji Poljske. Ako budu ruske čete opeta zaposjele poljske gubernije, bit će tamno uvedena isključivo vojnika uprava, jednaka onoj u Bukovini.

Financijski je ministarstvo konačno odredilo dražbu željeznice Systerbaecker. Dugovi željezničkog društva iznašaju šest milijuna rubalja. Prihod će dražbe jedva dostajati za isplaćenje obveza.

Događaji na moru.

London, 6. (D. u.) Bili su potopljeni engleski parobrodi „Totthenam“ i „Savonina“, talijanski parobrod „Siena“ i arčki „Tricotons“. Lijevi javlja bile su potopljene golete „Ernide“ i „Fortuna“ te parobrodi „Badgerhalan“ i „Ivo“, Posade su spašene.

Lugano, 6. (D. u.) Na putu iz Livorna u Benghazi bila je potopljena talijanska jedrenjaka „Rosarina“ krcata drva.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 3. Služb. izvještaj od 2. t. m. posl. podne:

Zapadna fronta.

Na nekim mjestima topnička i pješadijska vatra. Sve smo namjesta neprijateljskih odjela, da napadne naše bojne crte, odbili svojom vatrom. Neprijatelj je jedno letjelo bacalo kod Uzića (18 km. zapadno od Lucka) na prostoru Vladimir Volinsk-Luck tombe na transport ranjenika, kod česa je opet više od 20 ljudi ubijeno ili ranjeno, i na divizioni lazaret u Uzići, gdje je ubijen jedan bolničar, a drugi su ranjeni.

Kaukaska fronta.

Nalše se napredovanje nastavlja.

*

Službeni izvještaj od 2. t. m. na večer:

Zapadna i Kaukaska fronta.

Položaj je nepromijenjen.

Engleska.

London, 3. Službeni izvještaj od 2. t. m. na večer:

Položaj je nepromijenjen. Neprijatelj je topništvo djelovalo u šumici od Tronesa. Inače je dan bio razmjerno miran. Naše je topništvo zajedno sa letjelačkim odjelom u 24 sata razorio sedam topničkih položaja i šest skladišta municije blizu Grandcourta i topničke položaje na drugim dijelovima fronte. Nekoliko je neprijateljskih letjelata preletjelo kratak put preko naših položaja i bilo brzo projereno natrag. Jedno se je letjelo srušilo, drugo je bilo oštećeno. Čini se, kao da neprijatelj hotimice izbjegava zračnu borbu.

Službeni izvještaj generala Haiga: Istočno smo Pozieres prodrlj unaprijed.

Domaće vijesti.

Družbine žigice. Pred jedno mjesec dana bilo je javljeno u ovom listu, da je uprava naše „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru ishodila kod c. k. ministarstva unutarnjih posala, da se je dignula zabrana glede otisnutih narodnih pošta (etiketa) na školjčakama žigica, koje su se izdajivale i prodavale u korist Družbe, te su se ujedno upozorili naši trgovci, da mogu opet naručiti Družbinske žigice.

Poveselili smo se na ovu vijest, da nam je namne tako opet pružena prilika, da dodjemo do dobrih Družbinskih žigica i da ujedno pripomognemo u ovim teškim prilikama sa malim prinom našu Družbu.

Nu nalazilo bi je prerano ovo naše veselje, jer je odnosa tvrtka „Solo“ u Beču, koja izdaje Družbine žigice, odgovorila na narudžbe naših trgovaca, da odnosnih Družbinskih žigica uopće nema na skladištu i da odnosnim narudžbama ne će moći udovoljiti za dulje vrijeme!

Ovo postupanje opravdava rečena tvrtka time, da je namne svojedobno unistila papir etiketa odnosnih narodnih pošta, za naba vanovog papira (etiketa), da joj je izrazila njih na školjčakama družbinskih žigica, da su se oštećano radi teških prilika u samoj proizvodnji odnosnog papira.

Iznašmo to ovim putem do znanja uprave naše Družbe, da poduzme shodne i odlučne korake kod rečene tvrtke u Beču, da bi se tako obistinila želja sviju naša, da što prije dodjemo do rečenih željenih žigica.

Unapređenje gojenja svinja u Istri. Pokrajinski Poljojedsko Vijeće namjerava, da dobavi oko 480 svinja za rasplod, koje bi se povjere odgađajima u pokrajini, za unapređenje gojenja svinja u Istri. Da se povede ova važna akcija, potrebita da se poveća broj svinja u ovoj zemlji, koji je uslijed ratnog stanja znatnog spao, Poljojedsko Vijeće, koje se raspolaže sredstvima za ovu svrhu, (120,000 kruna) obratio se na c. k. Ministarstvo poljojedstva te na Zemalisku upravnu komisiju Istarske radi pripomoći iz državnih odnosno zemaljskih sredstava. Komisija se u namni izrazila po pravnom da doprineše iz zemaljskog fonda za namjerjavanu akciju te u svoj dopis gospodin predsjednik dvor. svet. Lasciac osobito umoli Referente kod c. k. Min. za poljojedstvo, i P. n. gospodina Namjenjaka, za podupiranje molbe Poljojedškog Vijača; očekuje se, da će moći zagovor P. n. gospodina Namjenjaka uroditu obilatim vuledušnom državnom pripomoći, kojom će namjeravana akcija moći da bude sprovedena. — Predsjednik: Lasciac v. r.

Iz Dalmacije.

Slikar Murat. Zadarskom „Narodnom Listu“ pišu iz Luke Sipskijke, da se je tamno sklonio naši poznati slikar Marko Murat, te da marljivo radi oko nekoliko radnja iz Novoga Zavrjetja. Imali smo priliku da vidimo malu studiju za glavu Hrista Spastelja, koja nam se vrlo svjida, jer je jako izričita.

Zapljena imetka. Odbredom tršćanskog zemaljskog sudista uslijedila je zapljena imetka dr. Vj. Serragija u Dubrovniku, poručnika 37. pukovnije, jer je osuđenjen, da je pobjegao neprijatelju.

Pečka kuhinja u Zadru. Tečajem mjeseca srpnja razdijelila je pečka kuhinja u Zadru 46.580 Obruka, dot besplatno 7330 obruka.

Kradja. U obrovu pokrali su nepoznati zlikovci blagodne carinarske udruga. Oblasli su poduzeli shodne korake, da uđu zlikovcima u trag.

Lov orojala. „Nar. Listu“ javljaju iz Sućurja na otoku Hvaru, da je ondje lov srdjela obilat. Pošto im manjka sol, obratit će se financijsnom ravnateljstvu u Zadru, da im čim brže time opskrbi, a da im lovina ne ide u kvar.

Zdravstvo.

Ocat. Među mirodijama, kojima se začinja hrana, da bude tečnija i da se lakše probavlja, od velikih je važnosti ocat. Ocat osobito već ne samo da daje mnogomu jelu pravi tek, nego čini da se već u ustima, a još više u želucu izlučuje mnogo soka, koji pospješuje probavu. Uvijek ocat pospješuje također razrivanje bjelčevine i škrova i pretvaranje ovih u slador. Budući da ocat hladi i stvara, to se rabi kao ljekovito kućno sredstvo. Ocat je smjesa ocelne kiseline i vode. U trgovini se dobiva vinski ocat, ocat od voća, obje ove vrste dobiti se iz z. v. kiselin vranjenih iz vina ili od jabuka. Za pravljenje oca upotrebljavaju se i voda pomiješana žestom ili drobljenim ocom, koji nije baš najzdraviji. Ovaj se rabi mnogo. No kao što svjedoče, tako je i ovdje veoma važna stvar: umjerenost. Tko odviše oca uživa, želućak će mu se napuniti kiselom, čit će se „groznica“, a bilo će mu polako kucati; ako pak organizam dulje vremena odviše oca u sebi prima, razvit će se slijedobolja. Najzdraviji je voćni ocat, a najbolji je vinski ocat.

Limun kao lijek. Kod nas se limun ni iz daleka ne rabi u onoj mjeri kako to zaslužuje, a to stoga, jer širim slojevima pčanstva nije poznato djelovanje limunova soka za zdravlje ljudsko. Osobito u kuhinjskoj mogao bi se mnogo rabi u umjeto oca, koji kao što je poznato izuvesti voćni ocat, šteto djeluje na organizam. Razne salate priredjene limunovom sokom bit će tečajne, nego ako se prirede octom, a i varivo kojemu se dodaje oca može se prirediti limunovim sokom, koji nek se dodata onda kada je jako gotovo. Limunov sok je izvrsno sredstvo za čišćenje krvi, a uspješno se rabi i kod reumatizma. Jaka glavobolja popuusti će ako se metne na sliječnice kriška limuna. Čista limunova kiselina rabi kao ljekovito sredstvo kod vratobolje, dapače i kod dišterije. Kod groznice i kod hujanjice mnogo se pije limunada, jer rashladjuje i pomaže tome, što se pije. Topla pak limunada pije se protiv naličadama i kašlja. Kao jednostavno, a uspješno sredstvo rabi se limun i kod želućadnih grčeva.

U tu svrhu uzima se po jedna trećina sitnosasjecana limuna zajedno sa kokosom ujutro, o podne i na večer. Ne samo bolešima, nego i zdravima se preporuča da što češće uživaju limun.

„Hrvatska“

kao hrana kokišima. Onda se zato nije nitko bilo bnuti, jer je bilo hrane u hambatirima, pa se šalje baciti kokišima. Ali sada se radi o doba, da i prave pouke, ljudi bi pokušali. Može kokos uspijevati i vani, ali jer made slabu hranu, nesti će i malo jaja. Dakle slaba hrana već nije neprijatelj nase peradi. No imade još jedan veći dušmanin, a to je kolera „krepa“ kako ju narod zove. Sada, osobito ljeti na hi-ljade i hiljade kokiša, pilica i ostale živali po-crkalo je od raznih bolesti. Ljudi liječili, kako su čuli, da bi moglo pomoći, a kad tamo, ništa ne pomaže. I daj tanina, daj sumpora, da ćeš zaustaviti kobni projev kod kokiša, ali nema pomoći. Narod hoće pouke, hoće pomoći, ali ne. Neki se savjetovala i pokušava gore navedene lijekove, ali se uzalud. Kako se radi važno: grani gospodarstva, a i o tečajnoj razi, osobito za bolesnike, valja se u to zamisliti. Dakako da u prvom redu valja podučiti narod o slijedećem: da se bolest u najviše slučajeva širi razi nečistoće, osobito od nečiste vode. Kokiši imaju slabo razvijen njih, voda se ljeti pokvari i usmrdi, kokiši piju tu smrdjivu vodu, dobiju bolest i gotovo! U pametite dakle vi svi na selu: nečista voda, gotova bolest kokišima.

Svar je važna i mi smo uvjereni, da se ne će dopustiti, da tolike hiljade narodne imovine propada, u da se nitli ne pokuša, da se spase i da se tolika hrana uništava, gdje treba da se štedito i do posljednjeg zrna.

Kako treba čistiti kokišnjak od gamadi.

Za čišćenje kokišnjaka od gamadi preporuča se kako veoma dobro sredstvo vapno. Vapno se stuke u sitan prah, pak se baca u kokišnjak, da se u njemu napravi gust oblak prašine. Vapnena se prašina prihvati na zidove i na strop kokišnjaka, te ubija gamad svake vrste. Ako se to češće ponavlja, ne treba rabi nika-kovoga drugoga sredstva za čišćenje kokišnjaka od gamadi.

„Hrvatska“

Razne Vijesti.

Kolera u Bosni, Ugarskoj i Moravskoj. Zagrebčke „Narodne Novine“ od 1. srpnja donose: Prema službenom saopćenju ustanovljena su bakteriološka i (3) slučajeva kolere u Turskim kolonibama kraj Bos. Broda i 2 slučaja u Bos. Brodu. — Prema službenom saopćenju oboljela (umrla) je u Ugarskoj na azijskoj ko-leri od 9. do 15. srpnja t. g. i (1) gradjska osoba u općini Csepel županije (Pest-Jiászolt-Kiskun). — Prema službenom saopćenju oboljela je u Austriji od 9. do 15. srpnja t. g. jedna strana osoba na azijskoj koleri u Javorniku, kod Goting u Moravskoj.

Zastupnik Rakowski o bečkim pregovorima. O berlinskoj i bečkoj konferenciji nije došle proddo u javnost ništa autentična. Prvoje prisustvovao grof Andrassy, dok drugoj uz njega također i predsjednik mađarske pučke stranke, zast. Rakowski. Ovaj je potonji izjavio jednako svom znancu: „O meritorom sadržaju bečkih pregovora i dopovra ne mogu se nikako izjaviti. Smijem reći samo toliko, da se je radilo o stvarima od najveće važnosti“.

Parnica protiv generala Ratka Dimitrijevića. Kako je poznato, stoji bugarski general Ratko Dimitrijević u službi ruske vojske. Radi tog ve-ležnjačnog čina, otišao je bugarska vlada, da će se i naknadno doba dati prosveti protiv njega, i u njegovoj odsutnosti, parnicu po jednom vojnomu sudu.

Berlinski profesori za nastavak rata. Pred nedavno objelodani su rektor i profesorski zbori berlinskog sveučilišta proglas na narod. U tom se proglasu među imn kaže: „Njemačka

ne smije prije zataknuti mač u korice, dok ne bude osigurana mir i neprijatelji zadržani. Ali ovo se ne može postići, ako se ne proširi naša sila i moć i ako njemačka vojska bude odvlačena o ratu i miru. Naši neprijatelji još nisu spremni, da nam dopuste mir i zato ćemo mi izdržati i biti nepokolebivi sve do pobjede, jer sami sebe ne ćemo nikada napustiti. Drugačije ni ne može pravi Nijemac“.

Rusija i Švedska. Prema vijestima iz Stockholma odbila je Rusija zahtjev švedske vlade, da joj vrati onih 30 parobroda, što leže u ruskim i finskih pristaniscima. Time se je sukob znatno poostrio, pa je vjerojatno, da će Švedska pristupiti represalijama.

Bratiano u položaju. „Dropteta“ javlja Braitianu je izjavio, da ne postoji nikakva sumnja, da se je englesko-francuska ofenziva izjavila i da ruska ofenziva samo polagano napreduje. Uvjeren je, da će doći do novoga zimsoga rata. O nastupu Rumunjske ne može biti za sada ni govora, moguće kasnije.

Spرافي prijestolonasljednik o budućnosti. „Matin“ je pozvao srpskoga prijestolonasljednika, koji sada boravi na Krfu, neka prijednom druge objelnicke razi izjavi što misli i želi o budućnosti. Prijestolonasljednik je odgovorio: „Mi ćemo se boriti“ To je izjava, kojima sam sada prošet ja i moja vojska. Zatim ćemo izvjestiti slobodu za svu svoju braću. To je moje mnjenje o budućnosti“.

Nova talijanska ofenziva. Nekoji listovi sude, da je boravak ministra predsjednika u talijanskom glavnom stanu očit znak, da predstoji nova talijanska ofenziva, koja bi imala biti sa strane Talijana zantia i najjača.

Zašto antanta traži prolaz kroz Rumunjsku. Javlja se iz Sofije, da antantni zastupnici u Bukareštu nastoje na svaki način skloniti Rumunjsku, pa dozvoli prolaz ruskih četa kroz njezino područje. Antanta sudi, da ne bi centralne vlasti nikako mogle mirno gledati takav postupak, pa da bi na taj način bila Rumunjska povučena u svjetski rat.

Mir nije daleko. Iz Stockholma dolazi vijest, da je ruski državni vijećnik Vasiljev, koji se je vratio sa puta sa ruskim parlamentarcima iz Londona, Pariza i Rima, izjavio je uredniku „Rječici“, da prema dopovima, što ih je dobio u inozemstvu, ne može biti mir daleko. O tome će se raspravljati od mnogih uzvijenih političara. Italiji je jur rat do glra, a Francuzi i Englezi vrio su skloni tome, da se rat čim skorije svrši.

Mađarski agitator iznagan iz Rumunjske. „Die Zeit“ donosi prema listu „Giornale d'Italia“, da je ovitl dana iznagan iz Rumunjske mađarski agitator centralnih vlasti Rakowski. „Giornale d'Italia“ sudi, da je to najbolji znak, da je Rumunjska sklonila politici antante.

Engleski mirovni uvjeti. Njemački listovi javljaju, da je lord Cramer obavio spis, u kojemu se bavi s mirovnim uvjetima. Gorostasnost tih „mirovničkih“ uvjeta razvidna je iz slijedećeg zahtjeva lorda Cromera:

Njemačka mora biti tako poražena i ponižena, da bude morala bezuvjetno prihvatiti sve, što joj bude antanta diktirala. — Otkuda će dobiti četverosve tolike moći, da ustvari takav položaj, to je lord Cromer zaboravio navesti.

Rumunjski kralj. Javlja se iz Bukarešta, da je rumunjski kralj i opeta uvjetno zaposlen. Ministre nastoji uvjeriti, da interesi Rumunjske zahtijevaju, da se sačuva prijateljsko s centralnim vlastima. To svoje stanovište istaknuo je kralj otvoreno i prigodom primanja tuđih diplomata.

Zagonezni nacrti Rumunjske. Nekis ruski diplomat piše u „Birževim Vjednostima“, da je nacrt Rumunjske taj, uplesti se u rat istom pol godinje pred njegovim definitivnim svršetkom. Kako će to Rumunji izražati, to običnim smrtnicima nije znano.

da se držimo svoje zavjere, kojom smo se zavjeli bili, da će nam prva i najpreča briga biti dobrobit slavne naše općine!

— Zivio, tako je! — javi se nekoliko glasaiva.

— Zato nijesam ništa za prijedlog prijatelja Trubila! Kao savjesni ljudi ne možemo da samo onako na slijepo vjerujemo učitelju u Tikvici. Cemu da razbacujemo općinski novac, stečen krvavim našim žuljevima? Ta mi ne znamo, u koliko je to ograda oštećena i da li ju uopće i treba popravljati! A plaćati bismo dakako svejedno morali, i to masno plaćati, pa bio popravak još tako neznatan. Ta učitelj i majstor Luka, koji je i dosad popravljao plotove po Tikvici, puši u isti rog, te bi dakako na račun općine htjeli, da

Dakako da mi htjeli! — prekinje ga nekoliko glasaiva.

Kudelma mi govori iz duše! — usklikne vijećnik kovač Poskuta. — Zato predlažem, a mislim, te protivim svim nama iz duše, da se od-šalje na lice mjesta u Tikvici u tu svrhu posebno povjerenstvo, koje će stručnjaci ustanoviti, i to kako se ima na rečenjoj ogradbi da popravi, te da se s majstorom Lukom ugovori cijenu, koja ne će biti pretjerana. Ta sveta je naša dužnost, da što više štedimo s općinskim novcem, hoćemo li, da bude naša savjest čista i mirna pred bogom i pred ljudima.

— Jest, tako je, povjerenstvo neka pregleda školsku ogradu u Tikvici i odredi sve nužno i potrebno! — čuli su se glasovi gospode vijećnika. I „povjerenstvo“ je bilo brzo sastavljeno. Predsjednikom bio je bio po očitaju načelnik, a kao „vještaci“ kralj Kudelma i umirovljeni blagajnik Kukuruzić. Izbor te dvojice vještaka nije zadavao

nikakovih poteškoća niti iziskivao dangambu vremena, jer je u slavnjoj općini Kozilšte bio običaj, da vijećnici sve dca a dva zastopce sudjeluju kao „vještaci“ ili „stručnjaci“ u povjerenstvima, kojih je dakako bilo prilično, pogotovo, što ta povjerenstva nijesu bila besplatna

— Oki dva sata eto povjerenstva u osam kilometara udaljenoj Tikvici. Dovedla se je konjima i kolima gospodina načelnika, koji se je čitavim putem tužio, kako ga nešto bolca i smeta u grlu. Kudeći opet nije bilo pravo nešto u želucu, a blagajnik se je Kukuruzić bome tužio na silnu žedju iz onog „preslanog“ kupusa, kojemu tako da je jedna danas po dva puta bila osolila.

Koje dakle čudo, što je „povjerenstvo“ zakre-nulo kolima u dvorište krmara Mozezu, koji se je pred gospodinom načelnikom duboko naklonilo, kako to već običavaju ljudi Mozosova kova.

— Koja li vas sreća, gospodo, vodi ovamo u naše selo, ako smijete da zapitam?

Ah, kakova sreća! — revovali Služba, služba! — načelnik je govore nekako zlogovorno.

— Da, da, služba, teška i odgovorna služba! — potvrdi „stručnjaci“ vazno.

Mora da je gospodina načelnika silno bockalo i smetalo u grlu, mora da je Kudelma želućak bio posveva pokvaren i mora da je blagajnikova ženabarem tri puta osolila bila kupus, jer je „slavno povjerenstvo“ kao za okladu stalo „udariti“ po Mozezova vinu, a da im bolje ide u stari, morala je Mozezova žena da pokaže svoju vuharsku vještinu na pečenje kokiša. Zablavjeni vinom i pečenjem kokiša su „savjesni“ izaslanici posve smotni bili u uma svoju tešku odgovornu službu! — možda bi bili i posve zaboravi

Blijeg iz Egipta. Javljaju iz Rima: Zadnjih dana doputovalo je sa talijanskim trgovčakim brodovima mnogo engleskih obitelji iz Egipta u Catanju. Među njima ima i takvih, koji su bili već 20 do 30 godina nastanjeni u Egiptu. Ištekuje se daljnje engleske transporte iz Egipta u Catanju i Tarento.

Nemiri u Pekingu. U Pekingu su nemiri poprimili takav značaj, da je očekivati intervenciju tuđih četa. U gradu imade 2000 američkih, 1000 francuskih, 100 engleskih, 500 ruskih, 350 japanskih i 500 austro-ugarskih i njemačkih vojnika. Kad bi došlo do većih nemira, tvorile bi antantne čete ujedno sa amerikanskima jednu, dot čete centralnih vlasti drugu skupinu. Osim tih četa ima u Pekingu još i 30.000 kitajskih vojnika.

Vručina u Sjevernoj Americi. U New-Yorku i okolini zavlada je takva vručina, da umire dnevalno od 40 osoba od sunčanice. Vručina u sjeni iznaša do 40 stupnjeva. Ljudi spravaju pod vedrim nebom. U Chicago je jedan crnac uslijed vručine poludio i ubio pet osoba, dok ih je više teško ranio. On se je sakrio u nekoj kući, pa kako se nije moglo nikako do njega, bili su prisiljeni dignuti kuca u zrak.

Dijamanti rudnici u Pretoriji. Prema vijesti iz Londona otkrili su u Pretoriji novne izvrti bogate dijamantne rudnike.

Odklovan junačina Morceau. Erancnske su novine svjedobile donijele vijest, da je neka Emilienne Morceau ubila bombama i revolverskim metnicam pet Nijemaca. Kako se je dogodilo kod Loosa, bila je za to svoje ju-kavno prozvana „Junačina od Loosa“, dok je sada odklovan jednim engleskim i jednim francuskim ordomom.

Vrijednost komada po 20 lita. Komadi od 20 filira iz nikla vrijede u privatnom prometu samo do 31. decembra o. g. Na njihovo mjesto dolazi, kako jur javljvano, novii željezni novac.

Za suzbijanje tuberkuloze. Njeg. Veličanstvo car i kralj Franjo Josip podario je iz svojih privatnih sredstava za akciju suzbijanja tuberkuloze u Austriji, koja stoji pod protektoratom najdvojevićkinje Isabelle, 100.000 K.

Čovjek od celika. Neki njemački ratni do-pisnik, koji je posjetio pristajališta naših zračnih letjela, piše: Čini se, kao da su piloti porijeklo ljudi bez živala. Barem se je meni tako činilo, kad me predstavivše dva podčasnika. Dva mlada momka: jedan Bečanin, drugi Hrvatcinim, koji bijaše odklovan zlatnim i srebrnim koljanzima hvalrostu u priznanje njegovog junačskog lijetanja. Uvode stoje oni u pozor-stavu (Halt-Acht-Stellung). Priznasmo im sjajne čine, ali oni ostadoše mirni i ravnodušni, da se govorilo o našemu. Sto se samo po sebi razumijeva. Zaista oni su hrabri vitežovi, a ništa si ne umišljaju, nit ne će to da znadu. Oni uradiše vanredna djela, jer njihova zdravla, kreпка priroda bez živala — sve što čini, temeljito izvršuje. Pa kao što je Hrvat u miru težio svoju zemlju, a Bečlija pravio potpale na cipelama, tako su se sada u ratu temeljito i pouzdano zalijetali na neprijatelja. To su ljudi, koji bez živala krenuše u boj, te će se takvi i iz rata kući vratiti.

Kupujte glasuje kod onih tvrtka koje oglašuju i preporučuju se u „HRVATSKOM LISTU“

„Hrvatski List“ može se kupiti već u 6 i pol sati ujutro u našoj prodavaonici Via Sissano broj 3 (Uprava „Il Gazzettino di Pola“), gdje se prodaje također „Polar Tagblatt“.

CICA JOSO.

Savjesno uređivanje.

— A sad, slavna gospodo, dolazimo do posljednje točke — govorio je gospodin Bolto Zrk, načelnik slavne općine Kozilšte, na sjednici slavnog općinskog vijeća. — Niža pučka škola u Tikvici moli, da slavno ovo općinsko poglavarstvo dađe popraviti trosu drvnu ogradu oko školskog vrta. Dakle, gospodo, što mislite? — i gospodin načelnik podigne glavu i zaokruži pogledom po vječnicima.

— Hm, hm! nakakljaju se dvojica trojica od gospode vijećnika, dok je inače zavlada u prvi mah u vijećnici grobna tišina, kako je to običavalo bivati kod svake nove točke dnevnoga reda.

Dakle, gospodo, što mislite? — ponovi gospodin načelnik. Stvorimo brzo zaključak, jer vrijeme odmiče.

— Ja mislim — javi se općinski vijećnik Trubilo iz Tikvice, — da se našoj školi jednostavno izda dozvola, da ogradu na svoju ruku daje popravit, te da podnese ovamo račun na isplatu. Istina, ograda je na toliko mjesta oštećena, kako sam mogao jutros, polazeći ovamo na sjednicu, na svoje oči da se uvjerim, no to ošteća nije bog zna kako velika. Mislim, da će dostajati nekoliko kruna za sav popravak. To bi bilo po mom mi-njenju najjednostavnije.

— Jok! — skoči vijećnik Krlica. — Mi ne ćemo da imademo posla s maškrom u vreći! Poznam ja veoma dobro učitelja u Tikvici!

— I ja tako mislim! — umijesla se vijećnik, kralj Kudelma i značajno pogleda gospodina

— „Čika, Mi moramo da radimo savjesno, moramo

da nije oko pet sati došao iznenada u krčmu stolar Luku.

Njegova je pojava potšjetila gospodina načelnika i „stručnjaka“ na pravu svrhu njihova dolaska u Kozilšte.

— Grom i pakao! — usklikne gospodin načelnik krmu, — skrajnje je vrijeme, da idemo do škole!

Hm! — javi se Kudelma. — I ja tako mislim!

— Ah, što još! — skoči umirovljeni blagajnik — Cemu da idemo do škole, do koje ima odavle još dobar četvrt sati! Eno nam majstora Luke! Čestita duša! Uputimo ga, što ima da učini i neka sam podje ovamo da ogleda ogradu, te se povrati do nas i javi nam, što je na stvari i koliko plaću kani da traži za svoj posao! Cemu da se dižemo usrijed najprezabave? Ta eno, tek što smo došli!

Ostali su članovi „povjerenstva“ bili dakako posve zadovoljni s tim zgodnim predlogom, pogotovo, što je na stolu bila boca vina gotovo još posve puna, a i nekoliko se je komada kokiša i tjestenine još kočilo na tanjurima.

Majstor je Luka bio posve sporazuman. Smjesta se uputi prema školi, a „povjerenstvo“ neka teka na nj, jer da će se što prije vratiti.

I slavno je „povjerenstvo“ nastavilo svoje lijetanje. Nestalo je kokiša i pečiva, a gazda Mozezu je smieljakao se već iznova po koji put u općini u podrum po onu „najbolju kapljicu za gospodu“. Što češće je Mozes dolazio i odjavio do svojih „odličnih gostinju“, kako ih je uzdavao to bućenje je bilo povjerenstvo, to više su rumenila lika, iskrite oči i zaplato jezika.

(Konac sliedi).